

ЖУРНАЛІСТИКА ТА СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

УДК 070.431.5

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9799-9786>

Стеблина Н. О., Донецький національний університет імені Василя Стуса

ВІЙНА, КОНФЛІКТ ЧИ ВТОРГНЕННЯ? ЖУРНАЛІСТСЬКІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОВНОМАСШТАБНОГО РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ У БРИТАНСЬКІЙ ГАЗЕТІ THE GUARDIAN

На прикладі однієї із провідних газет Великої Британії – *The Guardian* – у цьому дослідженні з'ясовується, якою є політика щодо визначення повномасштабного російського вторгнення, а також запропонуємо алгоритм виявлення підходів до відображення великої війни в міжнародних масмедіа. Для того, щоб проаналізувати визначення, які використовуються *The Guardian*, із офіційного сайту видання за допомогою програми, написаної мовою Python, було зібрано архів із 7734 публікацій, що стосувалися великої Російсько-Української війни. Період: 24 лютого 2022 року – 30 листопада 2023 року. Визначення, які бралися до уваги: «криза», «операція», «конфлікт», «агресія», «вторгнення», «війна», «геноцид», «окупація», «денацифікація», «демлітаризація». Як у науковому, так і у медійному дискурсі зустрічаємо численні дефініції щодо повномасштабного російського вторгнення: війна, конфлікт, криза. Вони вживаються паралельно, тож остаточно розуміння того, що сталося, ще немає. Аналіз визначень, які дає видання *The Guardian*, дає змогу стверджувати, що хоч в основному журналісти, описуючи повномасштабне вторгнення, зображують його як «війну», однак все ж рідко згадують, що це саме «повномасштабна війна». Тим самим ігнорується важливий контекст і передісторія подій. Також найбільше видання зосереджене на тому, щоб описувати російське вторгнення як подію, що стосується здебільшого України. Росія також згадується, але рідше. Також важливо, що поряд із ключовими словами не зустрічаються інші європейські країни, яких ці події прямо стосуються. Лише в одному випадку (слово «криза») бачимо Європу. Подібна картина може свідчити про нагальну потребу трансляції саме українського погляду на події у міжнародних ЗМІ, українських джерел – не тільки офіційних, але й експертів, які б могли трансформувати бачення ситуації і у Великобританії, і у країнах-партнерах нашої держави.

Ключові слова: повномасштабне російське вторгнення; *the Guardian*; міжнародна журналістика; війна

Постановка проблеми в загальному вигляді. Один із базових професійних стандартів журналістики – стандарт точності – передбачає, що журналісти подають інформацію правдиво, пишуть про те, що сталося, так, як це насправді було. Адже «найперший обов'язок журналіста – писати правду» [1]. Для цього важливо, щоб інформація базувалася на фактах та була перевірена. Тож журналісти не просто точно передають, що було сказане сторонами, але «перевіряють, чи є надані факти правдивими або ж ні» [2].

Звісно, особливої вартісності стандарт точності набуває під час збройних конфліктів. Світова спільнота має розуміти, що саме відбувається: війна, геноцид, воєнні злочини тощо. Для того, щоб описати це правильно і якомога точніше, редакції можуть розробляти власні словники і ухвалювати ті або інші дефініції до певних подій. Деякі масмедіа навіть публікують ці словники або ж обґрунтовують вживання тих або інших визначень. Найбільш відомими в Україні є з цього приводу «Редакційні настанови Бі-Бі-Сі», де роз'яснюються ті або інші терміни [3]. На початку Ізраїле-Палестинського конфлікту корпорація оприлюднила свою позицію щодо слова «терорист» [4], чим викликала численні незадоволення ізраїльтян. Для того, щоб краще розуміти підходи світових видань

до висвітлення повномасштабного вторгнення Росії, важливо вивчати їхні визначення та позиції.

На прикладі однієї із провідних газет Великої Британії – The Guardian – у цьому дослідженні з'ясуємо, якою є політика щодо визначення повномасштабного російського вторгнення, а також запропонуємо алгоритм виявлення підходів до відображення великої війни в міжнародних масмедіа.

За словами О. Українця, Росія часто уникає називати війну війною, оскільки з точки зору офіційної Москви це легітимізує іншу країну, на яку Росія нападає, та її уряд. А для Кремля, що продовжує вести колоніальні загарбницькі війни, це не потрібно, адже росіяни нібито «приєднують» не незалежні держави, а території, що, мовляв, отримують від цього «позитивний цивілізаційний вплив» [5, с. 93]. Саме тому вигадуються різноманітні приводи, як «виконання інтернаціонального обов'язку» (вторгнення СРСР до Афганістану), боротьба з терористами в Чечні [6], не говорячи вже про так звану «СВО».

Проблема чіткого визначення російсько-української війни потрібна ще й зважаючи на її історію. Адже і у випадку з Україною Росія намагалася усілякими способами ввести в оману світову спільноту. Із 2014 року в російському дискурсі окупацію Криму називали «приєднанням», а вторгнення Росії на Донбас – «громадянською війною в Україні». Численні евфемізми, які використовувала Росія, а також подекуди неспроможність назвати війну війною на рівні офіційного українського дискурсу призвели до того, що деякі дослідники почали говорити про російську агресію 2014 року як про «війну без назви» [7]. Журналісти, в тому числі українські, загалом використовували термінологію щодо неї випадковим чином, що «не завжди дозволяло точно передати суть подій» [8, с. 103].

Щоб повномасштабне вторгнення 2022 року не залишилося в історії такою ж неназваною війною, а також для того, щоб мати чітку відповідь російській пропаганді, що використовує оманливий термін «СВО», для дослідників медіа **актуальним** є вивчення наявних журналістських підходів до визначення великої війни Росії проти України. Зокрема для нас в Україні важливо розуміти, як саме світові видання називають повномасштабне вторгнення і загалом Російсько-Українську війну. Додатково моніторинг світових медіа дозволить нам виявити, наскільки чутливими до колоніальних російських наративів є журналісти, а також розробити певні рекомендації для українських інститутів щодо виправлення ситуації на рівні стратегічних комунікацій.

Тому **метою** цього дослідження буде комп'ютерний аналіз визначень повномасштабного російського вторгнення у публікаціях провідного світового видання The Guardian та інтерпретація отриманих даних.

Для виконання мети поставимо такі **завдання**:

- здійснити огляд рекомендацій провідних світових медіа щодо висвітлення повномасштабного вторгнення і використання тих або інших визначень;
- сформулювати корпус текстів для аналізу;
- виявити найпопулярніші дефініції для газети The Guardian (війна, вторгнення, агресія, операція, конфлікт тощо);
- здійснити семантичний аналіз та аналіз колокацій, щоб вивчити особливості сприйняття подій в Україні після 24 лютого 2022 року.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Спочатку звернімо увагу на те, якими є рекомендації провідних світових видань щодо того, як саме називати повномасштабне російське вторгнення.

Інформаційна агенція Associated Press 28 лютого заявила, що вживатиме слово «війна» і роз'яснила, чому саме: «Росія надає перевагу назві «спеціальна військова операція», у якої, як зазначається, є обмежені цілі. Вона заборонила російським медіа називати події війною. Але бої в Україні були значно поширеними географічно, а також надзвичайно інтенсивними у певних точках, включаючи ракетні обстріли, наступ танків, артилерійські перестрілки та навіть вуличні бої... Кількість загиблих точно не відома... але видається, що вона значна. До того ж, сотні тисяч людей стали біженцями». Тож керуючись саме цими фактами, видання використовує у своїх публікаціях саме це формулювання [9].

Газета The New York Times із 24 лютого відразу почала використовувати слово «війна», проте у ранковому брифінгу було вжите формулювання «війна в Україні». Перший абзац починався словами «Найвизначальніша європейська війна за майже 80 років почалася» [10]. Зараз відповідна рубрика на сайті видання називається «Російсько-Українська війна» [11].

The Washington Post також використовує термін «війна», але їхня рубрика називається «війна в Україні» [12]. У перший день повномасштабного вторгнення в основному видання використовувало слово «атака» [13].

Британське видання The Times також має рубрику «Російсько-Українська війна» [14], 24 лютого

2022 року на сайті зустрічалися слова «вторгнення» та «українська війна» [15].

Щодо BBC, то корпорація притримується загальних рекомендацій про висвітлення «Воєн, терору та надзвичайних ситуацій» [16]. Відповідна рубрика на сайті має назву «Війна в Україні» [17]. Для порівняння – події в Ізраїлі називаються саме «Війна Ізраїлю та Гази» [18].

Як бачимо із цього огляду, в основному провідні світові видання використовують визначення «війна», хоча поряд із ним й інші варіації «атака», «вторгнення» тощо. Також деякі медіа «локалізують» події до того, що відбувається в Україні, виключаючи із контексту Росію.

Важливо, що Україна випустила декілька роз'яснень та рекомендацій щодо того, як бажано описувати події.

Так, українське МЗС опублікувало відео, в якому попросило відмовитися від вислову «війна в Україні» на користь «війна проти України», оскільки саме в такому варіанті можна точно описати те, що відбувається [19]. Окрім цього, українські журналісти підготували звернення до своїх колег за кордоном, де зауважили, що вживання висловів: «криза», «українська криза», «конфлікт», «конфлікт в Україні», «військова операція», «війна Путіна», - є некоректним [20].

Щодо визначень російсько-української війни, у науковій літературі зустрічаємо такі дефініції:

- «сучасна війна», «гібридна війна», що здійснюється одночасно на землі, у небі та кіберпросторі» [21];
- «агресивна війна проти України, неспровоковане і однозначне незаконне ініціювання міжнародного збройного конфлікту, що має за собою довгий кримінальний слід, що розпочався з акту агресії як такого» [22, с. 99];
- приклад «нової війни», що руйнує державу не тільки із середини, але із зовні – зокрема через спеціальну демографічну політику [23];
- «постмодерний геноцид 21 століття, під час якого російські автори публікують плани щодо геноциду, у той самий час звинувачуючи самих українців у вчиненні геноциду» [24];
- «міжнародний збройний конфлікт» [25];
- «Російське вторгнення в Україну, що базується... на потребі побудови або відбудови імперії» [26];
- «російсько-українська криза», «російсько-український конфлікт» [27];
- Паралельне вживання: «російська війна», «війна в Україні», «українська війна» [28].

Але водночас маємо й численні випадки вживання вислову «українська криза» [29; 30; 31], зокрема і в російських наукових журналах.

Загалом, як у провідних світових медіа, так і в науковій літературі переважає вживання слова «війна», до того ж, робляться спроби охарактеризувати її особливості: «геноцидна», «постмодерна», «нова», «гібридна». Проте все ж численні дефініції (війна, конфлікт, вторгнення, криза), які вживаються паралельно, говорять про те, що в науковому дискурсі не склалося остаточного визначення того, що сталося.

Матеріал і метод

Для того, щоб проаналізувати визначення, які використовуються The Guardian, із офіційного сайту видання за допомогою програми, написаної мовою Python, було зібрано архів із 7734 публікацій, що стосувалися великої Російсько-Української війни.

Період: 24 лютого 2022 року – 30 листопада 2023 року.

Визначення, які бралися до уваги: «криза», «операція», «конфлікт», «агресія», «вторгнення», «війна», «геноцид», «окупація», «денацифікація», «демлітаризація».

Програма, написана мовою Python, відшукувала ці слова, а також 25 знаків до та після слова. Після цього визначалися колокації – слова та вислови, які зустрічалися поряд із ключовим словом найчастіше. Нижче у реченні з публікації «Putin says no grain deal until west meets obligations; Kyiv reports advances in east and south – as it happened» програма обрала слово «криза» та 25 знаків до та після нього (показані у квадратних дужках):

«[Russia had stoked a global food crisis by suspending participati]on in the grain deal».

Далі отриманий результат оброблявся за допомогою модуля Spacy, що прибирав із тексту стоп-слова та уніфікував написання слів до лем. І врешті визначалися найбільш популярні вислови, які використовувалися журналістами.

Виклад основного матеріалу. Як бачимо на рис. 1, найчастіше британські журналісти вживають визначення «війна» та «вторгнення». Найменше згадок у слова «геноцид» та у слів «демлітаризація/денацифікація» - три та чотири відповідно.

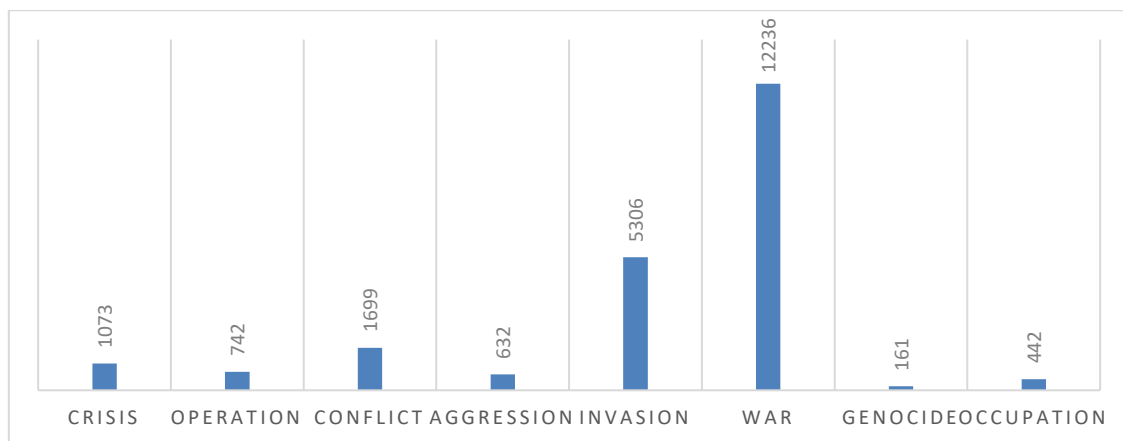

Рисунок 1 - Згадки ключових слів у виданні The Guardian «Криза»

Усього у корпусі текстів знайдено 1073 випадки вживання слова криза, але оскільки у деяких текстах повномасштабна війна в Україні могла і не бути провідною темою, а просто згадувалася, то переважна більшість висловів із ключовим словом не стосувалася саме визначення «українська криза». Так, власне цих висловів знайдено 20. Решта – утворювали різні значення із ключовим словом, наприклад «global food crisis» (глобальна харчова криза) або «climate crisis» (кліматична криза), «humanitarian crisis» або «refugee crisis» (гуманітарна криза, криза із біженцями). Поряд із цим ключовим словом вживалися також назви країн/територій (Україна, Росія, Європа).

Таблиця 1

Колокації із ключовими словами

crisis		operation		conflict		aggression	
Ukraine	160	military	161	Ukraine	456	Russia	328
food	152	special	102	Russia	182	Ukraine	207
energy	125	Ukraine	95	end	123	war	96
global	112	Russia	73	war	75	crime	78
humanitarian	66	continue	38	zone	62	Putin	38
climate	62	rescue	32	escalate	44	condemn	27
Russia	61	conduct	22	begin	39	act	26
Europe	59	begin	20	armed	36	military	24
refugee	58	false	18	new	35	Moscow	23
cost	51	flag	18	resolve	35	end	22
invasion		war		genocide		occupation	
Ukraine	3384	Ukraine	4360	Ukraine	43	Russia	240
Russia	2740	Russia	2469	Russia	24	authority	33
February	674	crime	1585	commit	23	force	30
Moscow	358	end	589	accuse	15	Ukraine	52
scale	340	Putin	516	war	10	live	22
Putin	331	start	394	call	9	Kherson	17
begin	261	prisoner	343	crime	9	administration	16
launch	226	world	296	incite	9	area	16
follow	183	effort	288	word	9	Crimea	15
country	174	begin	287	bring evidence humanity	8	territory	15

«Операція»

742 співпадіння зі словником, більшість із яких стосуються саме вживання слова у значенні «спеціальна військова операція»: 517. Проте все ж тут йдеться про переважне вживання вислову в лапках. Також поряд із ключовим словом зустрічалися вислови «continue», «conduct», «begin»

(продовжувати, проводити, розпочинати – у цитатах із посиланнями на Кремль у значенні «Росія продовжуватиме/проводить/розпочала спеціальну воєнну операцію»). Також видання писало про конкретні рятувальні або військові операції: «військова операція України в Криму», «військова операція в Африці», «російська військова операція в Сирії». Також було 18 згадок про «false flag operation» / «операції під фальшивим прапором». Наприклад, писали про атаку дронами на Кремль, припускаючи, що це саме така операція (мовляв, сама Росія її й організувала).

«Конфлікт»

Слово вживали 1699 разів. Найбільше у сполученні із словами «Україна» та «Росія». Висловів «український конфлікт» було знайдено 22, «конфлікт в Україні» значно більше – 358. Також паралельно вживалися «war» (війна), «zone» (зона), «armed» (збройний), що описували характер цього «конфлікту». Також писали про потребу «resolve» (вирішити) або «end» (закінчити) конфлікт. Також вживалися описові прикметники: жахливий, трагічний, безглуздий.

«Агресія»

Це визначення не є найпопулярнішим – 632 вживання. І тут якраз переважають слова «Росія/російський» – у більш ніж половині випадків. Також використовувалися «war» (війна), «crime» (злочин), «act» (акт), «military» (воєнний). Згадувалося і про «condemn» (засудження) агресії європейськими лідерами. Також були вживання власних назв «Путін» – у значенні «війна» або «агресія» Путіна, Москва – у схожому значенні («агресія Москви»).

«Вторгнення»

Одне з найбільш популярних визначень – 5306 співпадіння. Як правило, у більшості випадків це «вторгнення в Україну» (3384 випадки), проте й вживань «Російське вторгнення» значна кількість (2740). Не так часто використовували вислів «повномасштабне вторгнення» – 340. Окрім цього, згадували дату його початку. Також приписували ініціативу вторгнення «Путіну» або «Москві» у значенні «повномасштабне путінське вторгнення» або «вторгнення Москви». Також зустрічалися дієслова «begin» (розпочати), «launch» (починати), окрім цього «follow» (слідувати) – у значенні «услід за вторгненням».

«Війна»

Це найпопулярніше визначення, що використовувалося щодо повномасштабного вторгнення РФ – 12236. Проте майже третина вживань (3482) тут «війна в Україні». Згадок про Росію – менше (2469). Важливо, що журналісти пишуть про «war crime» (воєнний злочин), що дозволяє судити про те, як саме Росія веде цю велику війну. Також згадували про «war prisoner» військовополонених. Частина згадок стосується вживань «війна Путіна», що переносить відповідальність за повномасштабне вторгнення з Росії як держави на її лідера. Велику війну порівнювали також із першою та другою світовими війнами (саме тому часто зустрічалося слово «world» (світовий)). Окрім цього слова «start, begin, end» (розпочинати, закінчувати) та «effort» (зусилля) – як правило, в значенні «зусилля закінчити війну».

«Геноцид»

Це одне із найменш популярних визначень – 161 згадка. Тут зустрічаються слова, що позначають цей різновид воєнного злочину: «commit» (скоїти), «crime» (злочин), «incite» (підбурювати), «humanity» (людство). А також «accuse» (звинувачувати), «call» (називати), «word» (слово) у значенні – Україна звинувачує Росію у геноциді, Україна називає дії Росії геноцидом, Україна використовує слово «геноцид», описуючи дії Росії. Тож в основному тут йдеться про використання слова у цитаті, із посиланням майже виключно на заяви українських офіційних джерел.

«Окупація»

442 співпадіння зі словником. Тут також, як і у випадку із агресією, акцент на Росії – майже у половині випадків. Також зустрічаються слова, що позначають зацікавленість журналістів у використанні українських офіційних джерел «administration» (адміністрація), «authority» (влада), людей, що «live» (живуть) під окупацією. Окрім цього – позначаються території, які були окуповані (Херсон, Крим), а також слова «area» (площа), «territory» (територія). Розповідають і про дії «Russian occupation forces» російських окупаційних військ.

«Денацифікація/демлітаризація»

Тут знайдено усього чотири згадки першого «терміну» і три згадки другого. Усі в лапках, що дозволяє стверджувати, що це російське трактування взагалі не є характерним для видання.

Висновки. Як у науковому, так і у медійному дискурсі зустрічаємо численні дефініції щодо повномасштабного російського вторгнення: війна, конфлікт, криза. Вони вживаються паралельно,

тож остаточного розуміння того, що сталося, ще немає. Також не завжди ясно, про яку саме війну йдеться: повномасштабну з 2022 року чи ж російське вторгнення 2014. Час від часу стикаємося із трактуванням війни як якоїсь внутрішньої української проблеми, до якої Росія нібито не має стосунку. Звісно, активними є й російські науковці, що просувають визначення «українська криза».

Щодо видання The Guardian, то в основному, воно використовує визначення «війна» та «вторгнення», однак, коли йдеться про сторони, то у більшості випадків переважає саме Україна. Це стосується слів «криза», «конфлікт», «вторгнення», «війна». Із цих ключових слів «війна» та «вторгнення» є найпопулярнішими. Тож читачі видання найчастіше отримують опис цієї війни як певної внутрішньої української проблеми. Росія згадується найбільше у випадку «окупації» та «агресії». Але ці визначення є значно менш уживаними.

Російські нарративи щодо «демлітаризації», «денацифікації», а також «СВО» зустрічалися, як правило, тільки в цитатах. Проте все ж кількість вживань слова «операція» та відповідних висловів є більшою, ніж дефініції «геноцид». Це може означати, що для міжнародних медіа так звана «СВО» є видимішою, оскільки вони часто цитують російські офіційні джерела, що вживають саме це формулювання. Намагання українських офіційних джерел описати дії російських окупаційних військ саме як геноцид, ймовірно, не звучить настільки часто або ж – переконливо – для британців. Що говорить про потребу кращої роботи із зарубіжними медіа.

Дефініції «українська криза», «криза в Україні» та «український конфлікт» зустрічалися рідко, проте фіксуємо доволі часте вживання вислову «конфлікт в Україні», що також не сприяє точному розумінню того, що відбувається.

Серед найбільш популярних слів часто фігурувало поняття «злочин» у значенні «воєнний» (разом із «агресія», «війна», «геноцид»). Імовірно, цей момент можна використати для того, щоб краще роз'яснювати справжній характер цієї війни.

Інколи бачимо намагання трактувати події в Україні як «війну/вторгнення Путіна», «агресію Путіна», що не дозволяє зрозуміти факту реальної підтримки війни російським суспільством.

Отже, аналіз визначень, які дає видання The Guardian, дає змогу стверджувати, що хоч в основному журналісти, описуючи повномасштабне вторгнення, зображують його як «війну», однак все ж рідко згадують, що це саме «повномасштабна війна». Тим самим ігнорується важливий контекст і передісторія подій. Також найбільше видання зосереджене на тому, щоб описувати російське вторгнення як подію, що стосується здебільшого України. Росія також згадується, але рідше. Також важливо, що поряд із ключовими словами не зустрічаються інші європейські країни, яких ці події прямио стосуються. Лише в одному випадку (слово «криза») бачимо Європу.

Таким чином, британська газета все ж знаходиться під впливом деяких стереотипів: повномасштабна війна – щось, що стосується здебільшого України, є нібито українською проблемою. Також часто йдеться про протистояння сторін, але це саме Україна та Росія, інші країни, в тому числі західні, яким Росія постійно погрожує, згадуються значно рідше.

Подібна картина може свідчити про нагальну потребу трансляції саме українського погляду на події у міжнародних ЗМІ, українських джерел – не тільки офіційних, але й експертів, які б могли трансформувати бачення ситуації і у Великобританії, і у країнах-партнерах нашої держави.

Бібліографічний список:

1. Kovach, B., Rosenstiel, T. The Elements of Journalism: What Newspeople Should Know and the Public Should Expect. New York: Three Rivers Press, 2007.
2. Porlezza, C. Accuracy in Journalism. In: Oxford Research Encyclopedia of Communication. Oxford University Press, 2019. DOI: 10.1093/acrefore/9780190228613.013.773
3. BBC. Editorial Guidelines. URL: <https://www.bbc.com/editorialguidelines/guidelines>
4. Simpson J. Why BBC doesn't call Hamas militants 'terrorists'. BBC. URL: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67083432>
5. Томпсон Е. Трубадури імперії. Російська література і колоніалізм. Київ: Наш формат, 2023.
6. Ukrainets, O. Glossary of the Russian World. Heinrich Böll Stiftung. URL: <https://ua.boell.org/en/node/2789>
7. Arel, D., Driscoll, J. Ukraine's unnamed war: Before the Russian invasion of 2022. Cambridge University Press, 2023.
8. Semotiuk, O. Russian-Ukrainian military conflict: terminological and discursive dimensions. *Вісник Львівського університету. Серія Журналістика*. 2022. № 51. 98-105.
9. Daniszewski, J. Using the word 'war' in Ukraine. AP. URL: <https://blog.ap.org/behind-the-news/using-the-word-war-in-ukraine>
10. Leonhardt, D. War in Ukraine. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/2022/02/24/briefing/ukraine-russia-invasion-putin.html>

11. Russia-Ukraine War. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/news-event/ukraine-russia>
12. War in Ukraine. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/ukraine-russia/>
13. U.S., allies stiffen sanctions against Russia following Ukraine invasion. Web Archive. URL: <http://web.archive.org/web/20220224224929/https://www.washingtonpost.com/>
14. Russia-Ukraine War. The Times. URL: <https://www.thetimes.co.uk/russia-ukraine-war>
15. The Times. February 24. 2022. Web Archive. URL: <http://web.archive.org/web/20220224064204/https://www.thetimes.co.uk/>
16. BBC. Ukraine. URL: <https://www.bbc.com/editorialguidelines/ukraine>
17. BBC. War in Ukraine. URL: <https://www.bbc.com/news/topics/c1vw6q14rzqt>
18. BBC. Israel-Gaza war. URL: <https://www.bbc.com/news/topics/c2vndvng6xxt>
19. MFA Ukraine. Please say it correctly. URL: https://twitter.com/MFA_Ukraine/status/1618869338626465793
20. Українські медійники просять іноземних колег не називати вторгнення Росії «українською кризою». Детектор медіа. URL: <https://detector.media/infospace/article/197770/2022-03-23-ukrainski-mediynyku-prosyat-inozemnykh-koleg-ne-nazyvaty-vtorgnennya-rosii-ukrainskoyu-kryzoju/>
21. Kominek, Ł., Staśkiewicz, U., Maciąg, M. Russia-Ukraine. War? New War? Old War? *National Security Studies*. 2022. 26(4): 11-20
22. Orlov, Y. V. Crimes against humanity in the context of the armed conflict in Ukraine: definition, problems of distinction with related offences, *Law and Safety*, 2023. 88(1), 99-112. DOI: 10.32631/pb.2023.1.09.
23. Poiarkova, T. Others' in the Ukrainian Society as a Result of the Modern Russian-Ukrainian War. *European Journal of Sustainable Development*. 2023. 11, 1, 20-30.
24. Smith-Peter, S. 2022. Genocide in Plain Sight. Medium. URL: <https://medium.com/@jkmuf1861/genocide-in-plain-sight-c2c9119ca533>
25. Ukraine, "war" versus "special military operation": why words matter in international law. International Federation for Human Rights. URL: <https://www.fidh.org/en/region/europe-central-asia/ukraine/ukraine-war-versus-military-operation>
26. Lebow, R. International Relations Theory and the Ukrainian War. *Analyse & Kritik*. 2022. 44(1), 111-135. <https://doi.org/10.1515/auk-2022-2021>
27. Haq, E., Tyson, G., Lee, L., Braud, T., & Hui, P. Twitter Dataset for 2022 Russo-Ukrainian Crisis. *ArXiv*, 2022. DOI:abs/2203.02955.
28. Stolle, D. Aiding Ukraine in the Russian war: unity or new dividing line among Europeans? *European Political Science*. 2023. URL: <https://doi.org/10.1057/s41304-023-00444-7>
29. Brighi, E., & Giusti, S. Italian diplomacy and the Ukrainian crisis: the challenges (and cost) of continuity. *Contemporary Italian Politics*. 2023. 15, 190 – 204
30. Jovanović, N. The Ukrainian crisis and the question of sovereignty and territorial integrity. *Srpska politička misao*. 2023. URL: <https://www.ips.ac.rs/en/publications/38018/>
31. Proroković, D. Geopolitical consequences of the escalation of the Ukrainian crisis. *Socioloski pregled*. 2022. DOI: 10.5937/socpreg56-40102

References:

1. Kovach, B., Rosenstiel, T. (2007). *The Elements of Journalism: What Newspeople Should Know and the Public Should Expect*. New York: Three Rivers Press.
2. Porlezza, C. (2019). Accuracy in Journalism. In: *Oxford Research Encyclopedia of Communication*. Oxford University Press. DOI: 10.1093/acrefore/9780190228613.013.773
3. BBC. (2024). Editorial Guidelines. URL: <https://www.bbc.com/editorialguidelines/guidelines>
4. Simpson J. (2023). Why BBC doesn't call Hamas militants 'terrorists'. BBC. URL: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-67083432> (Access date: 12.03.2024).
5. Thompson E., (2023). *Trubadury imerii. Rosijska literatura i kolonializm*. Kyiv: Nash Format.
6. Ukrainets, O. (2023). Glossary of the Russian World. Heinrich Böll Stiftung. URL: <https://ua.boell.org/en/node/2789> (Access date: 12.03.2024).
7. Arel, D., Driscoll, J. (2023). *Ukraine's unnamed war: Before the Russian invasion of 2022*. Cambridge University Press.
8. Semotiuk, O. (2022). Russian-Ukrainian military conflict: terminological and discursive dimensions. *Visnyk of the Lviv University. Series Journalism*. 2022. № 51. 98-105.
9. Daniszewski, J. (2022). Using the word 'war' in Ukraine. AP. URL: <https://blog.ap.org/behind-the-news/using-the-word-war-in-ukraine> (Access date: 12.03.2024).
10. Leonhardt, D. (2022). War in Ukraine. The New York Times. URL: <https://www.nytimes.com/2022/02/24/briefing/ukraine-russia-invasion-putin.html> (Access date: 12.03.2024).
11. The New York Times. (2024). Russia-Ukraine War. URL: <https://www.nytimes.com/news-event/ukraine-russia> (Access date: 12.03.2024).
12. The Washington Post. (2024). War in Ukraine. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/ukraine-russia/> (Access date: 12.03.2024).

13. The Washington Post. (2022). U.S., allies stiffen sanctions against Russia following Ukraine invasion. Web Archive. URL: <http://web.archive.org/web/20220224224929/https://www.washingtonpost.com/> (Access date: 12.03.2024).
14. The Times. (2024). Russia-Ukraine War. URL: <https://www.thetimes.co.uk/russia-ukraine-war> (Access date: 12.03.2024).
15. The Times. (2022). February 24, 2022. Web Archive. URL: <http://web.archive.org/web/20220224064204/https://www.thetimes.co.uk/> (Access date: 12.03.2024).
16. BBC. (2024). Ukraine. URL: <https://www.bbc.com/editorialguidelines/ukraine> (Access date: 12.03.2024).
17. BBC. (2024). War in Ukraine. URL: <https://www.bbc.com/news/topics/c1vw6q14rzqt> (Access date: 12.03.2024).
18. BBC. (2024). Israel-Gaza war. URL: <https://www.bbc.com/news/topics/c2vndvdx6xxt> (Access date: 12.03.2024).
19. MFA Ukraine. (2023). Please say it correctly. URL: https://twitter.com/MFA_Ukraine/status/1618869338626465793 (Access date: 12.03.2024).
20. Detector.Media. (2022). Ukrainski mediinyky prosiat inozemnykh koleh ne nazyvaty vtorhennia Rosii «ukrainskoiu kryzoiu». URL: <https://detector.media/infospace/article/197770/2022-03-23-ukrainski-mediinyky-prosyat-inozemnykh-koleg-ne-nazyvaty-vtorhennia-rosii-ukrainskoyu-kryzoiu/> (Access date: 12.03.2024).
21. Kominek, Ł., Staśkiewicz, U., Maciąg, M. (2022). Russia-Ukraine. War? New War? Old War? *National Security Studies*. 26(4): 11-20
22. Orlov, Y. V. (2023). Crimes against humanity in the context of the armed conflict in Ukraine: definition, problems of distinction with related offences, *Law and Safety*. 88(1), 99-112. DOI: 10.32631/pb.2023.1.09.
23. Poiarkova, T. (2023). Others' in the Ukrainian Society as a Result of the Modern Russian-Ukrainian War. *European Journal of Sustainable Development*. 2023. 11, 1, 20-30.
24. Smith-Peter, S. (2022). Genocide in Plain Sight. Medium. URL: <https://medium.com/@jkmuf1861/genocide-in-plain-sight-c2c9119ca533> (Access date: 12.03.2024).
25. International Federation for Human Rights. (2022). Ukraine, "war" versus "special military operation": why words matter in international law. URL: <https://www.fidh.org/en/region/europe-central-asia/ukraine/ukraine-war-versus-military-operation> (Access date: 12.03.2024).
26. Lebow, R. (2022). International Relations Theory and the Ukrainian War. *Analyse & Kritik*. 44(1), 111-135. DOI:10.1515/auk-2022-2021
27. Haq, E., Tyson, G., Lee, L., Braud, T., & Hui, P. (2022). Twitter Dataset for 2022 Russo-Ukrainian Crisis. *ArXiv*. DOI: abs/2203.02955.
28. Stolle, D. (2023). Aiding Ukraine in the Russian war: unity or new dividing line among Europeans? *European Political Science*. DOI: 10.1057/s41304-023-00444-7
29. Brighi, E., & Giusti, S. (2023). Italian diplomacy and the Ukrainian crisis: the challenges (and cost) of continuity. *Contemporary Italian Politics*. 15, 190 – 204
30. Jovanović, N. (2023). The Ukrainian crisis and the question of sovereignty and territorial integrity. *Srpska politička misao*. URL: <https://www.ips.ac.rs/en/publications/38018/>(Access date: 12.03.2024).
31. Proroković, D. (2022). Geopolitical consequences of the escalation of the Ukrainian crisis. *Socioloski pregled*. 2022. DOI: 10.5937/socpreg56-40102

Steblyna N. A War, a Conflict or an Invasion? Journalistic Definitions of a Full-Scale Russian Invasion in the British Newspaper the Guardian

On the the example of one of the leading newspapers in Great Britain - The Guardian - this study finds out what the nespapers' policy has for defining a full-scale Russian invasion, and also offers an algorithm for identifying approaches to the representation of the war in the international mass media. In order to analyze the definitions used by The Guardian, an archive of 7,734 publications related to the Russian-Ukrainian war was collected from the official website of the newspaper with the help of a program written in Python. Period: February 24, 2022 - November 30, 2023. The definitions taken into account were: "crisis", "operation", "conflict", "aggression", "invasion", "war", "genocide", "occupation", "denazification", "demilitarization". Both in scientific and media discourse, we encounter numerous definitions of a full-scale Russian invasion: war, conflict, crisis. They are used in parallel, so there is no final understanding of what happened yet. An analysis of the definitions provided by The Guardian allows us to claim that although journalists generally describe a full-scale invasion as a "war", they rarely mention that it is a "full-scale war". This ignores the important context and background of the events. Also, the largest publication is focused on describing the Russian invasion as an event affecting mostly Ukraine. Russia is also mentioned, but less often. It is also important that other European countries directly affected by these events are not found alongside the keywords. Only in one case (the word "crisis") do we see Europe. Such a picture may indicate an urgent need to broadcast the Ukrainian point of view on events in the international media, Ukrainian sources - not only official, but also experts who could transform the vision of the situation both in Great Britain and in the partner countries of our state.

Keywords: *full-scale Russian invasion; the Guardian; international journalism; war*